

КОНСОЛІДАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Лібералізація і нестійкість фінансових ринків, підвищення конкуренції і диверсифікації наражають фінансові установи на нові ризики і проблеми, вимагають постійної модернізації системи управління бізнесом та пов'язаними з ним ризиками, аби зберегти конкурентоспроможність. Зростаюча ринкова орієнтація фінансових посередників викликає необхідність змін принципів регулювання і нагляду. Зміцнення фінансової системи і ринків в умовах глобальної економічної кризи - це спільне завдання ряду ключових партнерів, відповідальних за управління різними аспектами фінансових і операційних ризиків. Такий підхід ще раз підтверджує, що якість менеджменту, і особливо процесу управління ризиками, є вирішальним чинником забезпечення безпеки і стабільності як окремих банків чи страхових компаній, так і фінансової системи в цілому.

Фінансові установи традиційно класифікують залежно від переважаючих в їх діяльності фінансових інструментів або послуг. Інституційна класифікація визначає для кожної установи органи регулювання і нагляду, а також характер норм, які до них застосовуватимуться, наприклад обов'язкові вимоги до капіталу, достатності капіталу і інші пруденційні вимоги (по ліквідності, резервам, платоспроможності). Зростаюча інтеграція фінансового ринку стирає грань між різними типами фінансових установ і дозволяє проводити арбітражні операції, засновані на відмінностях в регулюванні і надгляді. Можливість такого арбітражу підсилює системний ризик. Хоча принцип повного усереднювання неможливий або навіть необов'язковий, держава повинна прагнути зрівняти умови діяльності на конкретних ринках і скоротити межі арбітражу на відмінностях у регулюванні. Отже, коли різні фінансові установи працюють на одному і тому ж ринку і переслідують схожі цілі, їм мають бути встановлені норми регулювання, які забезпечать їх конкурентну рівність. Зростання ризику відображається у зростанні імовірності втрати ефективності та можливості банкрутства фінансових інституцій, тим самим, підвищується ймовірність дестабілізації ринку та зменшення стабільності функціонуючих на фінансовому ринку інституцій.

Основною передумовою появи консолідованого нагляду є універсалізація фінансових продуктів. Спеціалізованим органам складно регулювати сегменти фінансового ринку з нечіткими межами. У багатьох країнах клієнтам пропонується комбіновані продукти або єдиний пакет фінансових послуг з банківського, страхового, кредитного, інвестиційного обслуговування. В процесі виникають питання щодо регулювання таких продуктів, як наприклад накопичувальний поліс страхування життя. Тому, структура ринку не може бути чітко визначена, а кордони між секторами на розвинутих ринках вже не можна розмежувати. Сучасний фінансовий ринок складний і інтегрований, тому регулювати його треба відповідним чином.

Модифікація нагляду може еволюціонувати до створення консолідованого нагляду, який розуміють як діяльність єдиного органу, що здійснює регуляторну діяльність як над фінансовим ринком, так і над ринком капіталів.

Модель консолідованого нагляду охоплює своєю дальністю всіх суб'єктів, що діють на фінансовому ринку, в кожному аспекті їх бізнесу, а також суб'єктів з ними пов'язаних та необов'язково таких, що надають фінансові послуги. Консолідований надгляд функціонує у Великобританії, Австралії, Данії, Японії, Фінляндії, Норвегії, Канаді, Південній Кореї, Сінгапурі, Угорщині, в Швеції і Латвії. Останнім часом консолідований надгляд ввели

Німеччина, Естонія, а Австрія та Ірландія розголосили задум створення єдиної наглядової інституції для суб'єктів фінансового ринку. Таку можливість розглядає також Швейцарія.

Запровадження єдиного консолідованого нагляду над усіма фінансовими посередниками в умовах глобальної економічної нестабільності, дозволить зменшити навантаження на учасників фінансового ринку, сприятиме розвитку фінансової системи та дещо наблизить регуляторну політику України із країнами ЄС.